

רבנו אליהו דוד רבינובויץ'-תאומים זצ"ל

רבה של ירושלים ולפנים בפוניבז' ובמיר

מהדירים: בנימין זלצמן והראל כהן

דברי חלומות

את אחת ממחברות כתב-ידו של האדר"ת (מחברת 16), מסיים רישום של כ"ב חלומות שחלם, שנכתב בשנת ה'תרמ"ג. הננו מדפיסים כאן שלושה חלומות מתוכם, עם מעט הערות להבהרת הענין במקום שנראה היה כי כך נחוץ. לתשומת הלב - סוגריים מרובעות [ ] הינן במקור. המחברת היתה בידי מו"ר הרב משה צבי נריה זצ"ל, והוא הפקידה בידי מכון ירושלים. ובמצותו הננו מפרסמים כמדי פעם מדברי האדר"ת, ויהיו הדברים לעילוי נשמתו.

חלום א'

ליל ו' ויצא תרל"ב, נחלמתי, שהיה מוש"ק, והתאחרנו להתפלל עד כי בטורח ה"ל רוב מנין או פחות, מאותם שלא התפללו, והתפללתי לפני העמוד ושוב יצאו - ואח"כ בקדיש שאחר השמ"ע, נסתפקתי אם מותר לגמור בלא עשרה, די"ל דלא הותר לגמור כשיצאו רק היכא דכל העשרה היו חייבים ולא בכה"ג.

חלום ב

עוד נחלמתי אז, שהקשתי בזוגות התנאים שנזכרו בפ"ק דאבות שהיו נשיאים ואב"ד וכחגיגה ט"ז, ב', לד' הרמב"ן ז"ל פ' ויחי' דאין כהנים ולוים

-
1. אורח-חיים סימן נה, קדיש וקדושה אין אומרים פחות מעשרה, ואם יצאו ממשיכים. אורח-חיים סימן סט, מצרפים מי שהתפלל למי שלא התפלל.
  2. ודאי יצאו בזמן תפילת שמו"ע או לאחריה (ולפני שהתחילו קדיש תתקבל), שכן אם יצאו לחוץ בק"ש וברכותיה ולפני שהתחילו שמו"ע, ודאי אין אומרים קדיש אחרי שמו"ע, כי אין הקדיש תתקבל דערבית נחשב כפרק אחד עם ק"ש וברכותיה. - כמו שכתב הרמ"א בסימן נה סעיף ג.
  3. יתכן שההסתפקות בדבר הקשר שבין ההלכה שמי שהתפלל מצטרף למנין למי שלא התפלל, ובין ההלכה שיצאו מקצת העשרה, שממשיכים באמירת קדיש, הינה ההסתפקות האם ההלכה שיצאו מקצת עשרה, נאמרה על עשרה שמתפללים או רק על תפילת ציבור, שכן נסתפק האגרות-משה חלק אורח-חיים ח"א, סימן ל, לגבי הצטרפות של מי שהתפלל, להשלמת מנין עם מי שלא התפלל, האם יש לה מעלת תפילה בציבור, שיתכן לומר שאם אין לה מעלת תפילה בציבור, אלא רק "כל בי עשרה שכיתא שריא", אין בה דין שאם יצאו מקצתן משלמים את הקדיש.
  4. בראשית מט ; .1

רשאים למלוך מדכ⁵ לא יהיה לכהנים הלויים חלק ונחלה וכ"ה בירושלמי שקלים⁶, והרמב"ן ס"ל שמטע"ז נענשו מלכי חשמונאי, א"כ לפמ"ד בקדושין ע"ז, ב', כל משימות שאתה משים לא יהיה אלא מקרב אחיך⁷, א"כ כל משימות שבישראל יהיו כהנים פסולים ואיך עשו כן צדיקים האלו. ובבוקר התבוננתי, של"ה בהזוגות כהנים ולויים כלל, ואמרתי ע"ז אין חלום בלא דברים בטלים⁸.

אך הקושיא נכונה משמעון הצדיק⁹ וריב"ז¹⁰ וראב"ע¹¹ וכמותם כמה תנאים שהיו נשיאים ושררו בישראל. - ואמנם למשפט, מקרא מלא¹² דיבר הכתוב בכ"מ אל הכהנים והשופטים, שהם היו השופטים, ועי' סנה' י"ד, ב', וכ"מ בכ"מ¹³ - אך משאר שררות קשה, והרי סמוכים במשנה תורה לכ"ע דרשינן, זולת ב"ש [עי' רש"י שבת כ"ה, ב'¹⁴, וע"ש בתוס' שחלקו עליו].

ועי' מכות י"ג, א', דלחד מ"ד אינו שב לשררת אבותיו¹⁵, ובקדושין כ"א, ב', מבואר דאין ע"ע כהן נרצע מדכ' ושב אל משפחתו¹⁶, ומש"כ בלקוטים בשנה ושבוע זו בס"ד.

נאוולי נ"ל דלענין מקרב אחיך למעט גרים, איכא רבויא מקרא יתירא בקרא¹⁷ משא"כ לענין כהנים ולויים, י"ל כן לענין מלוכה דרשינן הכי וי"ל משום ביזה דמחצה למלך כסנה' כ', ב'¹⁸, ע"כ שייך ע"ז לא יהיה לכהנים

-
5. דברים יח ; א.
  6. 1 ; א, אך ברמב"ן מובא ירושלמי הוריות (ג ; ב), וכן מובא בירושלמי סוטה ח ; ג, דדורשים פסוקים סמוכים "למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל" (דברים יז ; כ), ו"לא יהיה לכהנים הלויים.. (יח ; א).
  7. על הפסוק (דברים יז ; טו) "שום תשים עליך מלך מקרב אחיך". והאדר"ת רוצה לפרש, שכמו שבקדושין הרחבנו את פרשת מלך לכל שררות, כך גם דרשת הסמוכין של הירושלמי תורחב לכל שררות.
  8. ברכות נה., נדרים ח:
  9. שהיה כהן, ראה למשל, משנה פרה ג ; ה, תוספתא נזיר ד ; ז, סוטה יג ; ח, בבלי יומא ט., והיה משיירי כנה"ג - אבות א ; ב.
  10. מחלוקת רש"י שבת לד. שהיה כהן, ותוספות מנחות כא: ד"ה הכהנים, שלא היה כהן. ושהיה נשיא, הרבה בחז"ל, וראה שו"ת ריב"ש סימן רעא.
  11. שהיה עשירי לעזרא, ושנתמנה נשיא - ברכות כז:
  12. דברים יט ; יז.
  13. "וכן משמע בכמה מקומות".
  14. ד"ה בית שמאי פוטרים.
  15. בענין נשיא או ראש אב-בית-דין שגלה ברצינותו, שחלקו רבי מאיר ורבי יהודה האם חוזר לשררתו בשובו לעירו במות הכהן הגדול. ומכאן ראייה שיש לכהנים שררה.
  16. ויקרא כה ; מא.
  17. ד"מקרב אחיך" הוא מיותר בפסוק.
  18. "מחצה למלך ומחצה לעם".

הלויים חלק ונחלה, משא"כ בשאר משימות דצ"ל בחנמ"י. כנ"ל כעת בעת העתקתי הנרשם אצלי מכבר בס"ד].

חלום ח

עוד חלמתי באותו החורף²⁰, שהראתי עם א' מידידי המיוחדים בתלמוד הרבנות, והוא רצה לנשקני, ונסוגותי אחר מעט, ושוב קרבתי ונשקנו איש את רעהו, ואמרתי לו, מתחילה עלה על דעתי ד' הס"ח²¹ שאין לנשק בניו בבהכנ"ס שאין אהבה אחרת בבהכנ"ס זולת אהבתו ית"ש²², אך אח"ז נתיישבתי, שמאחר שדרשו חז"ל את ד"א לרבות ת"ח²³, א"כ י"ל דכשאוהבו מפני שהוא ת"ח ודאי מותר לנשקו אף בבהכנ"ס, וכן היה שאותו האוהב, הוא ידידי הרב ר' אלי' ליב הלוי מפ"ק [זה כמה שנים דר בערי רוסיא].

---

19. דלא מצאנו חובת תשלומים לשאר שררות כמו שמצאנו במלך.

20. שנת ה'תר"ל.

21. בספר חסידים סימן רנה, וכן פסק הרמ"א בהג"ה לשולחן-ערוך אורח-חיים צח ; א (בשם שו"ת בנימין-זאב סימן קסג ד"ה מצאתי, שהביא בשם האגודה בשם הכלבו, וז"ל ה"בנימין-זאב": "ולא ינשק אדם לבניו בבית-הכנסת, להודיע שאין אהבה כאהבת הקב"ה").

22. ראה לקמן כעין זה ממש בסדר פרשיות על הפסוק "אשר אהבת".

23. את ד' אלקיך תירא... לרבות תלמידי-חכמים - דברים ו ; יג, י ; כ ; פסחים כב: